

A Nyúli Értéktár Bizottság beszámolója

2018-as tevékenységéről

Az elmúlt évi beszámolómat azzal kezdtem, hogy 2013-tól 2017-ig befejeztük települési értékeink összegyűjtését, leltárba foglalását, rendszerezését, azokat kategóriánként csoportosítottuk, róluk fényképet készítettünk. Azt is hozzáfűztem akkor, hogy természetesen tudatában vagyunk annak, hogy bármikor kerülhetnek elő eddig előttünk ismeretlen értékek, sőt újak is szülehetnek. Nos, ebben az évben furcsa módon mindkettőre volt példa.

Bár tudtunk róla, hogy létezik, mégsem tekintettük igazán a magunkénak azt a régi faprést, amely jelenleg a Szentendrei Néprajzi Múzeum birtokában van. A skanzen szakemberei szeptember elején felkerestek bennünket azzal a kéréssel, hogy teremtünk lehetőséget arra, hogy előadás keretében megismertessenek bennünket a községből 1980-ban elvitt szőlőprés matuzsálemmel és azt is elmondták, hogy szeretnének elbeszélgetni olyan idős nyúli emberekkel, akik még eredeti helyén látták a faprést. Az Értéktár Bizottságunk által megszervezett előadásra, melyen 25-30 nyúli vett részt szeptember 12-én került sor a faluházban. Ennek során megismerhettük az 1699-ből való faprés múltját, méreteit és az előadást követő beszélgetés alkalmával fény derült arra is, hogy mit jelent a faprés oldalán látható egyik rejtélyes felirat. A skanzen szakemberei digitális adathordozón rendelkezésünkre bocsátották a faprés dokumentációs adatait és az 1980-ban községünkben történt pincefelmérésük és kutatásuk fényképanyagát. **Az előadást követően Értéktár Bizottságunk a falunkból származó öreg 320 éves faprést felvette a község értéktárába.** Mivel fontosnak tartjuk, hogy értékeinkről a község lakói is tudjanak, a Nyúli Hir-Vivőben fotókkal illusztrált cikk formájában is foglalkoztam vele. (Pár napja a Kisalföld november 17-i számának mellékletében is olvashattunk róla.) Szeretnénk, ha a Szentendrére látogató nyúliak (pl. általános iskolai osztályok) tudatosan felkeresnék e nem mindennapi, országosan is páratlan technika történeti értékét. Értéktár Bizottságunk szeretné elérni azt is, hogy e majd harmad évezredet megélt borászati eszköz hamarosan sokorói tájegységi értékévé léphessen elő.

Megszoktuk, hogy az értéktárba általában régi épületek, szobrok, emberi alkotások tartoznak. Meglehetősen ritkán fordul elő, hogy egy ember által újonnan létrehozott építmény rögtön települési értékévé léphet elő. Úgy gondolom azonban, hogy az április 27-én felavatott Lila-hegyi kilátó ilyen! Mégpedig Győrújbarát községgel közös érték. Ha ugyanis értéknek tekintjük azt, ha egy település pompás panorámát nyújtó helyekkel rendelkezik, akkor még inkább értéknek kell tekinteni azokat az építményeket, amelyek értéknövelő módon járulnak hozzá a tájképi szépségek bemutatásához. A kilátó épülete maga is szemet gyönyörködtető remek emberi

alkotás. A kilátó, mely tiszta időben lehetővé teszi, hogy akár 100 km-es messzeségekbe is ellássunk jelentős mértékben növelheti községünk hírnevét. Értékének további növelése várható az által, hogy a jövő évben pihenőhely kialakítására is sor kerül a kilátó lábának közelében. A kilátó felső szintjének könyöklőjén pedig a látóvalókat égtájak szerint feltüntető irányjelzős ábra kerül elhelyezésre. Ennek tervezéséhez földrajzi szakmai segítséget ajánlottam fel az erdésznek, ezt ők köszönettel el is fogadták. A kilátóval kapcsolatos fontos információkról Értéktárunk nevében szintén cikket fogalmaztam meg a Nyúli Hírvivő nyári számában. A tervezett pihenőhely közelében az erdész tervezte, hogy a Természetjárók Tízparancsolatát is kifüggeszti.

Az új kilátó elkészültével a jövő évben szükségesnek látjuk, a Kökörös-körút útvonalának megváltoztatását úgy, hogy az a Lila-hegyi kilátót is érintse.

Ebben az évben készült el a község újabb távlati fejlesztési rendezési terve, melynek részét képezi a helyi arculati kézikönyv megalkotása. A látványvédelmi szempontok érvényesítése érdekében Értéktár Bizottságunk itt is nagyon komoly tevékenységet fejtett ki. Elkészítettük például a község löszmélyútjainak fényképekkel ellátott térképes összeírását is.

A 2018-as év történelmi visszapillantásra is alkalmat adott. Az első világháború befejezésének 100. évfordulója alkalmából kiállításon mutattuk be a háború eseményeit, nyúli vonatkozásait. A kiállítás a templomban volt megtekinthető egy hétig, az általános iskolában pedig a Pilinszky-napok keretében kerül bemutatására. Felajánlottam az igazgató asszonynak, hogy rendkívüli történelem órák keretében segítem a kiállított anyag jobb megértését a felső tagozatosok számára.

A két világháborúban elesett nyúli hőseink előtt az Önkormányzattal és az Egyházközséggel közösen emlékművük megkoszorúzásával tisztelegtünk október utolsó vasárnapján.

Nemcsak községi értékeink megbecsülését tartja azonban fontosnak Értéktár Bizottságunk hanem nemzeti nagyjaink emlékének méltó megőrzését is. Ennek a gondolatnak a jegyében helyeztük el az emlékezés koszorúját Nyugdíjas Egyesületünk országjáró kirándulása során Petőfi Sándor kiskőrösi és Vörösmarty Mihály kápolnásnyéki szülőházán.

Értéktár Bizottságunk a Nyúli Karitászzal szervezettel együtt 2019-es falinaptárt jelentetett meg, amely Nyúl község történelmi és vallási emlékeit mutatja be. A naptár egyszerre szolgálja az ismeretterjesztést és a helyi rászorultak segítségét.

Még ez évi terveink között szerepel egy zárható üvegvitrin megvásárlása is, mely részben saját majdani időszakos alkalmi kiállításaink bemutatását szolgálhatja, részben pedig év közben a község büszkeségeinek (pl. helyi borok, községünkről szóló könyvek és kiadványok, helyi termékek, stb.) számára adhatna bemutató teret.

Mint a Sokoró Tájegységi Értéktár Bizottság elnökének éves kötelességem beszámolni arról is, hogy Bizottságunk a tájegységet érintően milyen munkát végzett ez évben.

Tavaszi ülésünket április 26-án tartottuk Ravazdon. Tettük ezt két okból. Egyrészt azért, mert Ravazd község Tényő, Nyúl és Kajárpéc után negyedikként lépett be a Tájegységi Értéktár Bizottságba. Másrészt pedig azért, mert a ravazdi Béla- király kútja is bekerült a tájegységi értékek közé. Őszi ülésünket október 18-án, itthon Nyúlon rendeztük. Ennek pedig az volt az oka, hogy községünk büszkeségét, az 1696-os évszámot viselő Mária-szobrot tartottuk érdemesnek arra, hogy része lehessen a Sokorói Tájegységi Értéktárnak. Az erről szóló elismerő oklevelet pedig most, itt a TV nyilvánossága előtt szeretném átnyújtani a Polgármester Úrnak.

A jövő évi tavaszi összejövetelünket Écsen kívánjuk megtartani. Részben azért, mert Écs közég is szeretne belépni Bizottságunkba, részben pedig azért, mert az Écsi Első Világháborús Emlékművet akarjuk tájegységi értéké nyilvánítani. Kevesen tudják ugyanis, hogy ez az emlékmű volt Magyarországon a legelső világháborús emlékhely!

Végül szeretném **megköszönni az Önkormányzat anyagi támogatását és mindazoknak a segítségét, akik eddigi munkánkat bármi módon pártfogolták.** Kérjük a község lakóit, hogy továbbra is álljanak mellénk, hiszen értékörző és értéknövelő munkánkat a Község és az egész sokorói tájegység jobb megismertetése és országos megbecsülése érdekében végezzük.

Nyúl, 2018. november 18-án

Szűcs Mihály
a SOTÉB elnöke

A beszámolót vetített képekkel fogom illusztrálni.